

lig, da Reformen i alle Tilfælde skulde gennemføres stykkevis, vil være nødvendigt, at en Bestemmelse af den Art havde, for at ikke en senere Lov skulde støde paa Hindringer i de Forhold, som indtræde ved en Embedsmands Anstættelse i Kaldet. Men dersom det var nødvendigt i et Forslag, som angaar den hele Reform, er det naturligtvis endnu nødvendigt i et Forslag, som kun har til Hensigt at forberede Reformen. Det er Grunden til, at denne Paragraf er optagen i Forslaget. — Hvad den 2den Paragraf angaar, har jeg allerede ved Forelæggelsen udtalt, hvad jeg ønsker at sige om det Punkt. — Med Hensyn til den 3die Paragraf skal jeg kun gjøre opmærksom paa, at de Forslag, der tidligere have været fremme angaaende samme Sag, have haft en meget mere vidtgaaende Betydning end det, som her foreligger. Ved dette Forslag gaar man jo f. Ex. aldeles ikke ud paa at borttage Noget fra Kaldet. Om ogsaa man sælger en Del af Jorderne bort, bestemmer man ikke, at Salgssummen skal gives en anden Anvendelse end den at være en Del af Lønningen. Det har derimod tidligere været foreslaet, at de Summer, som indkom derved, skulde tages til Indtægt for Statskassen. Hele det Spørgsmaal, om det skal være Statskassens, eller hvilken Anvendelse det skal have, er her ladet ude af Betragtning. Det er kun forsaavidt man vilde give det en anden Anvendelse end til Lønningsdel for vedkommende Kald, at der er gjort det Forslag, at en saadan Anvendelse ikke skulde kunne ske uden i Henshold til en Lov. Ogsaa det, der er omtalt heri, at det var ønskeligt, at forsaavidt som Jorderne bortselges, de da skulde selges i Parceller, er en Bestemmelse, der tidligere har været foreslaet, og i den Henseende er det jo en bekendt Sag, at i de senere Aar, forsaavidt der er blevet fulgt Jorder fra Præstegaardene, have Jorderne ogsaa været udbudte i Parceller. Det er altsaa Noget, som Praxis allerede har stadfæstet Hensigtsmæssigheden af. Hele dette Spørgsmaal om, hvorvidt der til Præstegaardene skal reserveres Jorder svarende til 2 Edr. Hartkorn, er jo Noget, som er fremkommet gennem en Kommission, der har været nedsat til at undersøge disse Forhold; og jeg finder ikke, at her er nogen Anledning til at indlade sig paa at bedømme Nødværdigheden deraf. Det har iøvrigt været vedtaget flere Gange i begge Thing, og Regeringen har selv foreslaet det i Forbindelse med den fuldstændige Lov, saa at man altsaa kan sige, at alle Fattorer i Lovgivningsmagten have været enige om dette Forhold. Der er altsaa ikke nogen Anledning til at opholde sig videre derved. Jeg skal kun bemærke, at en af de Grunde, hvorfor det er forekommet mig at være ønskeligt, at man ogsaa gjorde dette Punkt til Gjenstand for en delvis Reform, er den, at det angaar et saa betydeligt Jordsmøn. Efter de Oplysninger, der bleve givne i det sidst forelagte Forslag af Regeringen, ere

jo Præstefaldsjorderne i Alt belagte med Hartkorn af 6,630 Edr., og naar man tager bort de 1,802 Edr. Hartkorn, der ville blive reserverede for Præstefaldene, vil der blive tilbage 4,828 Edr. Hartkorn, som kunne sælges. Under tidligere Forhandlinger har der været fremhævet, at Landet led et stort statsøkonomisk Tab ved, at disse Jorder drevs under Præstegaardene, idet man i en Opgjørelse, der fremkom fra Kultusministeriet under en tidligere Bestyrelse, er gjort opmærksom paa, at det hele Udbytte deraf pr. E. Hartkorn i Gjennemsnit var 106 Rbl. eller 212 Kr., og det er jo et overordentlig daarligt Udbytte af en saa stor Del af Landets Jorder. Det er derfor ganske rimeligt, at man kunde ønske, at dette Forhold snarest mulig hørte op. — Naar man dernæst erindrer, hvor vanskeligt det er i vor Tid for Befolkningen at staffe sig sit Erhverv, kan det heller ikke være uden Nytte at fremme en Foranstaltning af den Art, saasnart det lader sig gjøre, idet der jo, naar hele Reformationen er gennemført, vilde kunne blive Jorder dels i Parceller, som vare saa store, at en Familie kunde leve deraf, og dels i mindre Parceller, der kunde sammenlægges med andre smaa Jordbedrifter, saa at i det Mindste en 7000 Familier i Landet kunde komme til at nyde Godt af denne Foranstaltning. Det forekommer mig at være en meget vigtig Grund til, at denne Reform fremmes, saasnart det lader sig gjøre. — Den Bestemmelse, der indeholdes i § 4, er ogsaa en, der er tagen ud af de Lovforslag, der tidligere have været forelagte, og hvorom ogsaa alle Parter tidligere have været enige. — Jeg agter ikke at udtale mig videre om denne Sag for Diebliffet, da jeg tror, at der er saa vel bekendt og saa vel overveiet fra alle Sider tidligere, at der ikke kan fremsæres noget Nyt af Betydning paa det nuværende Standpunkt. Jeg skal kun tillade mig at anbefale Thinget at lade Sagen gaa videre, og der kunde maafte komme det Tidspunkt, hvor det kunde være nyttigt, at Sagen var saa vidt fremme, som den kunde komme, hvis den skulde blive henvist til et Udvalg.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Jeg skal ikke begynde at omtale det nu foreliggende Lovforslag uden at erindre om, hvor uheldigt det har vist sig, at de tidligere Forsøg paa ved en almindelig Lov at ordne Geistlighedens Lønning endnu ikke have haaret Frugter. Dersom det nemlig var lykkedes ved det sidste Forsøg, der er gjort, at tilvejebringe en saadan Lov, vilde vi nu have været et meget betydeligt Skridt fremad til denne Sags Ordning. Som Bidnesbyrd deraf skal jeg tillade mig at nævne, at der i dette Aar har været opslaaet ledig omtrent 140 Præstefald, der er da Udset til, at i det nu løbende Aar vil Antallet blive omtrent 150, og vi vilde da have faaet Loven anvendt allerede i det nu løbende